

2. ПОЛІГОНИ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ. ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ ДБН В.2.4-2-2005

3. Душкін С. С. Конспект лекцій з дисципліни «Технологія утилізації твердих побутових відходів» (для студентів 2, 5 курсів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.060103 «Гідротехніка (Водні ресурси)» та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.092601 (7.06010808) «Водопостачання та водовідведення») / С. С. Душкін, М. В. Дегтяр; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 86 с.

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*Вонс І.В., аспірант,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна
Igor@mens.te.ua*

Концептуально підхід до сталого розвитку системно об'єднав економічну, екологічну і соціальну складові суспільного розвитку.

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» закладає напрям руху нашої держави на досягнення стійкого розвитку і «визначає мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України» [1].

У науковій праці [2] нами обґрунтовано, що напрямом реалізації політики сталого розвитку, є інвестиційна діяльність. Більше того, звертаючись до Закону України «Про інвестиційну діяльність» [3], ми констатували, що визначення інвестиційної діяльності, наведене у цьому законі, до мети її реалізації не відносить аспект отримання екологічного ефекту.

Загалом, ефект є результатом, наслідком реалізації відповідних дій і заходів (державою, організацією). Тому, якщо законодавець констатує траєкторію руху нашої держави як «сталий розвиток», необхідним є внесення коректив до правових основ управління й регулювання інвестиційної діяльності.

Головною метою створення і функціонування приватних організацій є економічний розвиток і отримання прибутку. У контексті сталого розвитку до мети отримання «економічного ефекту» долучаються «соціальний» і «екологічний» ефекти (види розвитку). Таким чином, побудова діяльності організації з векторністю на «стійкість» і «розвиток» розкривається у економічній стійкості організації як її здатності забезпечувати власну

активність виробничого, фінансового, кадрового, технологічного, соціального, екологічного характеру задля задоволення суспільних потреб. Звісно, задоволення суспільних потреб у продукції й послугах відповідної кількості й якості вимагає врахування впливу факторів внутрішнього й зовнішнього середовищ.

В умовах кризового екологічного стану України, який сьогодні посилюється умовами війни (наприклад, утворенням відходів війни), питання цілеспрямованого перетворення економіки в напрямі її екологізації, імплементації екологічної компоненти в усі види політик й діяльності, в тому числі, інвестиційну діяльність організації, набувають особливої актуальності.

Н. Андрєєва під екологізацією інвестиційної діяльності розуміє «комплексний і системний процес перетворення інвестиційної діяльності з урахуванням екологічних обмежень, спрямований на зниження екодеструктивної дії сфер виробництва, обігу, споживання, основним пріоритетом якого є повсюдне впровадження новітніх досягнень науково-технічного прогресу» [4; с. 315]. На її думку «екологізація у принципі означає процес постійного екологічного вдосконалення, який спрямований на ліквідацію екодеструктивних факторів, а відповідно і потреби в природоохоронних заходах» [4; с. 231].

Результативності здійснюваних організацією підприємницького сектору економіки природоохоронних заходів можна досягти через такі форми реалізації реальних інвестицій як екологізація виробництва, його екологічна модернізація, впровадження екологічно чистих виробництв тощо. Це однозначно вимагає реалізації стратегічно спрямованої екологізованої державної інвестиційної політики (щодо створення сприятливого інвестиційного клімату, організації міжнародної фінансової підтримки й допомоги тощо). Адже, «завдання екологічної модернізації неможливо вирішити силами окремого підприємства, тут необхідна національна програма екологізації з використанням усіх можливих інструментів державного впливу на суб'єкти господарювання, але підприємства повинні бути активними учасниками та ініціаторами екологічної модернізації в межах власних можливостей і компетенцій» [5, с. 102]

За інформацією [6] «провідними сферами економічної діяльності, за обсягами освоєння капітальних інвестицій, в 2022 році залишаються: промисловість – 30,8 відс., сільське, лісове та рибне господарство – 12,6 відс., транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 12,1 відс., оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 9,0 відс., державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 8,9 відс., будівництво – 8,0 відс., охорона здоров'я та надання соціальної допомоги – 4,3 відс., інформація та телекомунікації – 4,1 відс., операції з нерухомим майном – 3,5 відс. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-грудні 2021 року освоєно 68,6 відс. капіталовкладень» [6].

На переконання О. Більської «домінування власних джерел фінансування в поєднанні з низькою вагою залучених джерел фінансування вказує на значне обмеження фінансування капітальних інвестицій в Україну. Як результат, по-перше, не існує адекватного переказу коштів з фінансового сектору до реального сектору національної економіки України; по-друге, це обмежує можливості українських підприємств покращити свої виробничі та експлуатаційні споруди; по-третє, він штучно обмежує темпи соціально-економічного зростання в Україні; по-четверте, це призводить до обмеження роботи певних секторів національної економіки України, яка може служити бізнес-партнерами для українських підприємств у більш збалансованій структурі фінансування інвестицій в капітал в Україні. Відповідно, це вимагає впровадження активних заходів державою для активації притягання інших джерел фінансування для досягнення більш високих та довгострокових результатів у контексті інвестиційної діяльності України» [7]. Авторка робить висновок про те, що «професійні інвестори, фінансовий сектор та іноземні компанії потребують додаткових пояснень, які збільшать їх впевненість у перспективах української економіки. Ці інформаційні та комунікаційні заходи можуть здійснюватися в рамках розвитку державного експорту, співпраці з промисловими та бізнес-асоціаціями та економічною дипломатією. Як результат, рівень залучення зацікавлених сторін збільшиться, активуючи інвестиційний процес в Україні» [7].

Оптимістичною є інформація літературного джерела [8] про запуск грантових програм і проектів з міжнародними партнерами щодо «створення стратегічного та вагомого впливу на розвиток інновацій в Україні. 20 грудня відбувся офіційний запуск проекту Seeds of Bravery (UASEEDs), у межах якого Європейська Інноваційна Рада (EIC) виділяє 20 мільйонів євро на посилення deep tech інновацій в Україні. Seeds of Bravery охоплюватиме діяльність, спрямовану на залучення додаткових інвестицій, навчання підприємців, вихід на міжнародні ринки та інтеграцію української інноваційної екосистеми в європейську мережу» [8].

Таким чином, покращити екологічну ситуацію в нашій державі дозволить екологічно орієнтована державна інвестиційна політика. Інституційні, організаційні, комунікаційні, адміністративні, мотиваційні й стимулюючі заходи сформулюють передумови для розвитку еколого безпечних, природоохоронних технологій, сприятимуть активізації інвестиційної діяльності організацій в напрямі її екологізації.

Перелік посилань:

1. Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>

2. Кривокульська, Наталія; Вонс, Ігор. Інвестиційна діяльність як напрям реалізації державної політики сталого розвитку. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*, [S.l.], n. 28, p. 72-79, dec. 2023. ISSN 2707-8744.

*Міжнародна науково-практична конференція за участю молодих науковців
«Галузеві проблеми екологічної безпеки – 2024»
24 жовтня 2024, Харків*

Доступно за адресою: <http://rarrpsu.wunu.edu.ua/index.php/rarrpsu/article/view/476>. Дата доступу: 22 sep. 2024 doi:<https://doi.org/10.35774/rarrpsu2023.28.072>.

3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

4. Андреева Н. М. Теоретичні основи екологізації інвестиційної діяльності в Україні. *Екологізація економіки як інструмент сталого розвитку в умовах конкурентного середовища*. 2005. № 15.6. С. 314-320.

5. Бужимська К.О. Сутність та складові модернізаційної системи економіки. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Сер. : Економічні науки. 2015. № 2 (72). С. 100–104.

6. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні. Департамент інвестицій. 05.10.2023. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=93e0fdd8-41bc-4737-a700-75d32c29d885&title=InformatsiinoanalitichniMaterialiSchodoInvestitsiinogoKlimatuVUkraini>

7. Більська О.В. Перспективи розвитку інвестиційної діяльності в Україні. URL: <http://econvisnyk.dstu.dp.ua/article/view/306376>

8. Яким буде український ринок інвестицій у 2024 році. URL: <https://dia.dp.gov.ua/yakim-bude-ukra%D1%97nskij-rinok-investicij-u-2024-roci/>

БЛОКЧЕЙН І ТОКЕНІЗОВАНІ ЕКОСИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ТПВ

*Геращенко Ю.М., здобувач третього рівня вищої освіти,
Барун М.В., к.е.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
masha.barun@gmail.com*

Перспективи розвитку систем управління ТПВ на основі комп'ютерних технологій пов'язані з розвитком штучного інтелекту, інтернету речей та великих даних. Ці технології дозволять створювати більш інтелектуальні та адаптивні системи, які зможуть самостійно приймати рішення та оптимізувати свою роботу.

Впровадження блокчейну в систему управління твердими побутовими відходами (ТПВ) відкриває нові можливості для розвитку циркулярної економіки. Ця технологія дозволяє створити прозору та ефективну систему відстеження відходів від їхнього джерела до кінцевого продукту.

*Міжнародна науково-практична конференція за участю молодих науковців
«Галузеві проблеми екологічної безпеки – 2024»
24 жовтня 2024, Харків*